

# BORNHOLMS ÆLDRE RÅD



*Blå anemoner i Kleven*

## ÅRSBERETNING 2021

## **Forord til årsrapport for Bornholms Ældreråd 2021.**

Perioden for det siddende Ældreråd er ved at være slut. 1. januar 2022 tiltræder et nyt Ældreråd med en funktionsperiode på 4 år i lighed med Kommunalbestyrelsen. 15.278 borgere på over 60 år på Bornholm var stemmeberettigede til valget, hvor der skulle vælges 11 medlemmer. Desværre blev stemmeprocenten kun 44 på trods af god omtale i pressen. 6 af de siddende medlemmer genopstillede og blev valgt sammen med 5 nye repræsentanter. Det er mit ønske, at det nye ældreråd vil arbejde ligeså målrettet til gavn for de ældre og svage borgere som det nuværende. Det har været en fornøjelse at være formand, da arbejdet har været præget af holdarbejde, hvor alle har ydet en stor indsats.

Ældrerådet har gennem sit arbejde de seneste 4 år behandlet mange spændende sager, hvor rådet har afgivet høringssvar. Det er rådets opfattelse, at de afgivne høringssvar har været med til at højne servicen for de ældre og svage borgere. Ikke mindst høringssvarene i forbindelse med budgetterne har været omfattende, og er blevet hørt af Kommunalbestyrelsen. I 2021 gik området helt fri for besparelser og på trods af sorte skyer over den kommunale økonomi i budget 2022, så var det begrænset, hvor meget området blev ramt. Nævnes kan at klippekortsordningen blev bibeholdt samt ledsageordningen, og mange andre spareforslag kom heldigvis slet ikke i spil.

Ældreanalysen blev færdiggjort i 2021 og en omfattende rapport blev forelagt såvel det politiske udvalg som Kommunalbestyrelse og Ældreråd. Nogle af anbefalingerne er allerede iværksat, men rigtig mange forslag i analysen skal politisk behandles i det nye Social- og Sundhedsudvalg og Kommunalbestyrelse, da der skal afsættes penge til tiltagene.

Covid 19 har også præget arbejdet i 2021 med forskellige restriktioner. Covid 19 har været svær for mange ældre, hvor hverdagen har været præget af ensomhed og manglende besøg. Heldigvis har vi været skånet for store udbrud på kommunens plejecentre.

Ældrerådet har stor glæde af samarbejdet med de bornholmske repræsentanter i Region Hovedstaden Leila Lindén og Carsten Scheibye.

Der skal også lyde en stor tak til alle, der arbejder i Center for Ældre. Der udføres dagligt et stort arbejde til gavn og glæde for vores ældre medborgere. Vi ved, at der løbes endog meget stærkt. Det er vores ønske, at vi sammen kan tale området op, således at det bliver attraktivt at arbejde indenfor området.

Endelig skal der lyde en tak til kommunen for den støtte Ældrerådet får i det daglige. Dette gælder ikke mindst fra servicedirektør Trine Dorow og rådets sekretær Kell Hansen. De er altid til rådighed med kvalificeret støtte.

Det nye Ældreråd ønskes held og lykke med arbejdet. Samtidig skal der lyde en stor tak til det nuværende Ældreråd for samarbejdet.

*Erik A. Larsen*  
*Formand for Bornholms Ældreråd*

## **Ældrerådets sammensætning, formål og opgaver.**

Bornholms Ældreråd er et folkevalgt, rådgivende og høringsberettiget organ.

Der er valg til ældrerådet hver fjerde år, normalt samme år som valget til kommunalbestyrelsen.

Alle kommunens borgere over 60 er stemmeberettiget og opstillingsberettiget.

Bornholms Ældreråds vigtigste formål er at rådgive kommunalbestyrelsen i alle sager, der vedrører ældre.

Det er desuden ældrerådets opgave at varetage de ældre medborgeres interesser på alle områder, der er af betydning for deres trivsel i kommunen, det gælder sociale, sundhedsmæssige, forebyggende, kulturelle, trafikale såvel som bolig- og byplanmæssige forhold.

Vi glæder os over, at vi i valgperioden 2017 – 2021 både har følt os hørt og værdsat. Vi har fået et spændende indblik i, hvordan ældreområdet fungerer, og på godt og mindre godt, har det været de mange timers indsats værd.

### **Medlemmer i den forgangne periode:**

Erik A. Larsen: Formand

Kirsten Mortensen: Næstformand

Anita Mortensen: Formand for SOS gruppen

Grethe Viborg.

Dorrit Yvonne Dahl.

Verner Landin: Formand for KTM gruppen

Svend Aage Kristoffersen.

Jan Harvest.

Jens Oskar Pedersen.

Else-Marie Andersen.

Lisbeth Riemann. LR afløste i 2019 Anders Knudsen, der trådte ud af arbejdsmæssig grunde.

Sekretær: Kell Hansen, Konsulent og udvalgssekretær i BRK.

Bornholms Ældreråd har ikke nogen selvstændig hjemmeside, men info kan findes på BRK's hjemmeside.

### **Bornholms Ældreråd har valgt at dele opgaverne op i følgende grupper.**

Den koordinerende gruppe – følgegruppe for Økonomi, Budget og Mødeplanlægning. (KO-ORD)

Følgegruppen vedrørende Kultur, Teknik og Miljø. (KTM)

Følgegruppen vedrørende Sociale forhold og Sundhed. (SOS)

### **Den koordinerende Gruppe – Følgegruppe vedrørende Økonomi, Budget og Mødeplanlægning.**

Gruppen består af: Erik A. Larsen (formand) Kirsten Mortensen (næstformand) Anita Mortensen (formand for SOS gruppen) og Verner Landin (formand for KTM gruppen).

Den koordinerende gruppe har i 2021 holdt 9 møder

Staten yder alle kommuner fuld kompensation for udgifterne til ældrerådets drift, og det er den koordinerende gruppes ansvar at holde øje med, at budgettet overholdes.

Derudover er det gruppens arbejde at forberede ældrerådsmøderne. Gruppen gennemgår sammen med Sekretær Kell Hansen dagsordenen til de ordinære ældrerådsmøder. Gruppen gennemgår referater og forslag til høringssvar fra de 2 følgegrupper SOS og KTM, og sørger for at skabe kontinuitet og sammenhæng i ældrerådets månedlige møder.

Gruppen koordinerer studiebesøg for det samlede ældreråd, og sørger for at invitere politikere og embedsmænd, der er vigtige for vores arbejde. Og vi er glade for at kunne sige, at vi altid oplever imødekommenhed, når vi lægger beslag på deres tid. F.eks. blev vores møde d. 22.6.21 afholdt på BOFA, hvor vi fik en grundig indføring i de nye planer for affaldssortering,

Gruppen kommer ligeledes med idéer til 1 til 2 offentlige møder i løbet af året, hvor der præsenteres nogle emner, der er relevante for den ældre generation, men som også gerne må appellere mere alment. Det er os magtpåliggende at synliggøre vores arbejde og være tilgængelige for borgere, der har behov for at have nogen at henvende sig til. Grundet corona restriktioner og senere dønninger efter disse, samt efterårets travlhed omkring valget til det nye ældreråd, er det ikke lykkedes at finde plads til disse møder i år. Vi lader planerne for et møde om ensomhed gå videre til det nye ældreråd.

I forbindelse med opstillingen til valget til ældrerådet d 5.10.2021 var der arrangeret et møde i Åkirkebyhallen, hvor de opstillede borgere fik lejlighed til at præsentere sig selv og svare på spørgsmål. I den forbindelse, havde vi også besøg af direktøren for Bornholms Hospital, Annemarie Hellebek, der gav en spændende og grundig indføring i situationen på Bornholms Hospital og beredvilligt besvarede en mængde spørgsmål.

Der var kaffe og kage samt sjov underholdning ved Lars Christiansen fra Allinge.

*Kirsten Mortensen*

## **Følgegruppen vedrørende Kultur, teknik og miljø.**

Følgegruppen består af Verner Landin, der er formand for gruppen, Svend Aage Kristoffersen, Jens Oskar Pedersen, Else-Marie Andersen og Jan Harvest. Følgegruppen afholder ca. 11 møder om året (dog lidt færre i 2021 på grund af corona), hvor gruppen hver gang har beskæftiget sig med diverse udvalgsarbejdsområder og er kommet med indstillinger til Ældrerådet.

Teknik og miljøgruppen arbejder bl. a. med det forberedende arbejde med diverse høringssvar til godkendelse i Ældrerådet.

Følgegruppen har desuden møder med relevante udvalg og ressourcepersoner f. eks:

Natur og miljøudvalget, Job- udviklings- og fritidsudvalget, Rønne havn og Bornholmslinjen.

Herudover er gruppen repræsenteret i:

- Bornholms energi og forsyningsselskab
- BOFAs brugerråd
- BATs brugerråd
- Politiets lokalråd
- TV2s repræsentantskab
- Bornholms museum

For tiden arbejder gruppen med:

- Transportområdet (færgeudbud mv)
- Museumsbyggeri i Rø
- Biblioteksområdet
- Affaldshåndtering i samarbejde med BOFA

Gruppens pejlemærker er p.t.

- Nyt plejecenter i Hasle
- Molslinjen
- Rønne havn
- Ystad havn
- Biblioteksbrugerråd
- Udbud og vedtagelse af affaldshåndtering, herunder konsekvenser for brugerne

*Verner Landin*

## **Transportområdet set med Ældrerådets øjne i årene 2018-2021.**

Jeg har siddet i Kontaktrådet for trafikbetjeningen af Bornholm i denne 4-årige periode, hvor Bornholmslinjens overtagelse af færgebetjeningen af Bornholm pr. 1. september 2018 har haft vores store interesse.

Det kan ikke skjules, at overgangen til nyt færgerederi gav nogle udfordringer. Molslinjen kom med en anden type færger, end vi var vant til. Og de har en anden prispolitik med dynamiske billetpriser. Bornholmslinjens prisstruktur har naturligvis vores store interesse, og vi hilser med tilfredshed, at der er fordelagtige vilkår for pensionister.

Bornholms Ældreråd har naturligvis varetaget vilkårene for ældre borgeres brug af vores nye færger. I begyndelsen blev der ikke udbudt særlig mange pensionistbilletter, men efter en god dialog med Bornholmslinjen blev antallet af udbudte pensionistbilletter øget væsentligt.

Når vi som pensionister havde vores børnebørn med i bilen, skulle de som udgangspunkt betale fuld voksenbillet. Vi fandt det urimeligt, at et barn skulle betale fuld pris. Også her var Bornholmslinjen lydhøre og nedsatte billetprisen for medrejsende børnebørn.

Den seneste måling af kundetilfredsheden med Bornholmslinjen viser en større tilfredshed med trafikbetjeningen, end i de første højsæsoner. Det skyldes efter min vurdering både, at rederiet har lært bornholmerne bedre at kende, og at vi som bornholmere har vænnet os til Bornholmslinjens koncept. Bornholms Ældreråd er stadig godt tilfreds med samarbejdet med Bornholmslinjen. Vi oplever rederiet som meget lydhører overfor vores forslag og kommentarer.

Vi glæder os over, at Express 1, har fået monteret en t-foil stabilisator. Og så glæder vi os til at tage imod den nye store hurtigfærge Express 5 om et års tid. Vi har dog et stort ønske om at beholde Express 1 som hurtigfærge nr. 2, når Express 5 kommer, da Express 1 er meget bedre egnet til Østersøen end Max. Den anden vigtige del af trafikbetjeningen af Bornholm varetages af DAT, hvor vi også er godt tilfredse med vilkårene for seniorbilletterne.

Jeg har siddet i BATs brugerråd i denne 4-års periode, hvor vi blandt andet har forholdt os til den nye helårskøreplan. Fra begyndelse af 2021 blev rutenumrene mere entydige, således at de fleste ruter udgår fra Rønne og tilbage igen med samme rutenummer. Det blev mere overskueligt for både bornholmerne og for vores turister. Og så glæder vi os over, at der igen kom trykte ruteplaner på alle standere ved stoppestederne. Bornholms Ældreråd har i alle årene haft et ønske om, at regionalruterne blev suppleret med en Flex Bus-ordning, som kan benyttes af kunderne, når rutenettet ikke passer til deres kørselsbehov, i yderområderne og på ydertidspunkterne. En sådan Flex Bus-ordning vil være til stor hjælp for ældre og dårligt gående personer. Til slut vil jeg gerne takke for de mange henvendelser om trafikbetjeningen af og på Bornholm, vi får fra ældre borgere. Vi forsøger efter bedste evne, at bringe dem videre i de rette fora. Det gælder både i forhold til Bornholmslinjen, DAT, BAT og andre selskaber, der transporterer os bornholmere og vores turister rundt på øen.

*Svend Aage Kristoffersen*

### **Følgegruppen vedrørende Social og Sundhed (SOS-gruppen).**

Følgegruppen består af: Grethe Viborg, Dorrit Yvonne Dahl, Lisbeth Riemann, Kirsten Mortensen, Anita Mortensen (formand for gruppen).

Følgegruppen har holdt 10 møder, hvoraf årets 3 første møder var Skype-møder pga. Coronasituationen. Gruppen har beskæftiget sig med Social og Sundhedsområdet for ældre borgere, vi har deltaget i flere aktuelle debatter i medierne. Vi modtager desværre stadig henvendelser fra ældre borgere og deres pårørende, om problemer med for lidt visiteret tid til hjælpen i eget hjem. Hvis det er muligt går sagerne videre til relevante personer.

Vi glæder os over, at så mange nu er vaccineret og flere er i gang med 3. vaccination. Det er trods alt det nærmeste vi har været på en normal hverdag, de seneste halve års tid.

Vi har forberedt høringssvar vedrørende Plejehjem / Plejecentres tilsynsrapporter.

Vi har forberedt høringssvar til Hjemmeplejens tilsynsrapporter.

Vi har forberedt høringssvar til ” Afrapportering af ældreanalysen”.

Vi har fået emner til kommentering.

Vi er blevet orienteret om Risikobaserede tilsyn.

Vores gruppe har arrangeret møde d.17/8-21 med Sundheds og forebyggelseschef Karina Nørby og ældrechef Christine T. Lilliedal.

Der har været møde i De Vikas kostråd d.1/9-21 hvor Grethe Viborg og Anita Mortensen deltog.

Der har været afholdt Beboer-pårørendemøde på Plejecenter Snorrebakken d.21/9-21 hvor Dorrit Yvonne Dahl, Kirsten Mortensen, Lisbeth Riemann og Anita Mortensen deltog.

Der har været kickoff møde på Bornholms Hospital d.8/9-21 angående ”Akutbil Bornholm - nu også med gult blink”, Anita Mortensen og Erik A. Larsen deltog.

Der var Café debat i Åkirkebyhallerne d.29/9-21 om værdighed i BRK's Handicappolitik, Anita Mortensen deltog.

På grund af aftale om intravenøs behandling i kommunalt regi vedtaget d.14/9-21 i Region Hovedstadens forretningsudvalg og efterfølgende i So-Su udvalget i BRK, blev vi kontaktet af DR-Bornholm til et kort indlæg d.3/10-21. Anita M. deltog.

*Anita Mortensen*

## **Yderligere repræsentation i diverse råd og udvalg**

Ud over de nævnte råd i forbindelse med følgegruppernes arbejde, har ældrerådet repræsentanter i diverse udvalg og repræsentantskaber, hvor vi kan lægge et godt ord ind for gode forhold for de ældre. Bornholms Energi- og Forsynings brugerråd, Rønne Svømmehal, TV2 Bornholms repræsentantskab, Museums Foreningen, m.fl.

### **Region Hovedstaden inkl. Bornholm**

<http://regionudvikl.dk>

Regionsældrerådet er et ældrepolitisk samarbejdsforum for regionens lokale ældreråd, Bornholms ældreråd er medlem af Hovedstadsregionens ældreråd.

Regionsældrerådet afholder 5 møder om året, hvor Bornholms ældreråd deltager med formand Erik A. Larsen eller næstformand Kirsten Mortensen. Erik A. Larsen er derudover medlem af forretningsudvalget for Regionsældrerådet.

Atter i år har mødefrekvensen været meget begrænset grundet coronarestriktioner. Kommunikationen har været klaret primært pr mail.

### **Danske Ældreråd. (Landsdækkende)**

<http://danske-aeldreraad.dk>

Danske Ældreråd har drøftelser med relevante regeringsudvalg, og er høringsberettiget i alle lovforslag, der vedrører de ældre, og derigennem støtter Danske Ældreråd de lokale ældreråds arbejde. Danske Ældreråd fungerer som en paraplyorganisation for de lokale ældreråd, og rådets ansatte er behjælpelig med at udrede f.eks. juridiske problemstillinger.

Dansk Ældreråds mission er at medvirke til at skabe anerkendelse af ældrerådernes arbejde, så ældrerådene får øget indflydelse på ældrepolitikken i kommunerne. Danske Ældreråd afholder forskellige møder, temadage og kurser, Else-Marie Andersen og Grethe Viborg deltog i Juni 2021 i det årlige fællesmøde for alle landets ældreråd.

### **Andre Aktiviteter.**

Bornholms ældreråds medlemmer kan efter aftale deltage med oplysninger og dialog om ældrerådet og relevante problemstillinger for ældre ved forskellige organisations og foreningers møder. Det er dog mærkbart, at coronaen stadig spiller ind, der er ikke rigtig kommet gang i mødevirksomheden, sammenlignet med, hvad der var i 2019. Lad os håbe, at det nye ældreråd igen kan komme til at dyrke det udadvendte arbejde lidt mere.

## **Afslutning.**

2021 har været et lidt svært år at få til at blomstre. Vi var stadig pålagt, at møderne skulle være på Skype, og ikke et ondt ord om teknologiens vidundere, men det er altså kedeligt ikke at kunne se hinanden lidt mere direkte i øjnene. Et oplivende moment var selvfølgelig, når mødet blev beriget med et standur, der slog,



lyden af et kukke ur, en ægtefælle, der lige smuttede bag om skærmen, alt sammen et lille blik ind i ældrerådets medlemmers privatliv. MEN livemøder er nu bedre.

Det hjalp, da vi flyttede ind i byrådssalen på Landemærket, den er stor og flot, og vi kunne lege med at slå mikrofonerne fra og til, og føle os som rigtige politikere. Det var dog en stor glæde at kunne flytte tilbage til vores faste mødested, den ærværdige, gamle byrådssal.

Ældreanalysen, som Winni Grosbøll startede for omkring 3 år siden, blev endelig færdig. Der kom en foreløbig vurdering af den med gode forslag til, hvordan forbedringerne kunne føres ud i livet. Men der er langt igen fra idé til forslag, og fra planerne til den endelige realisering af disse.

Punkter som værdighed og tid til varme i ældreomsorgen, ensomhed og muligheder for at forebygge den med forskellige boformer, er nogen af de ting vi håber, at det nye ældreråd vil gå videre med.

En kæmpe opgave med at få de store og nødvendige krav om affaldssortering til at harmonere med ældre, svagelige menneskers muligheder til at få afleveret de mange sorterede poser til affaldsstationer, der er placeret rundt omkring i de gamle byer, det bliver en opgave, det nye ældreråd får fornøjelsen med at bakke med, men der er god kontakt til BOFA.

Heldigvis er det kun valgår hver fjerde år, så ældrerådet kan til januar 22 sætte sig godt tilbage i stolene, forhåbentlig uden Skype og gå i gang med at lære hinanden og arbejdsgangene godt at kende. Glæd jer over, at I har fire år foran jer med masser af spændende opgaver.

*Kirsten Mortensen*  
23.11.2021



*Erik A Larsen   Kirsten Mortensen   Anita Mortensen   Verner Landin   Svend Aage Kristoffersen*



*Jens Oscar Pedersen   Jan Harvest   Dorrit Dahl   Grethe Viborg   Else-Marie Andersen   Lisbeth Riemann*